

Achtergrondinformatie:

Recreatiezonering Veluwe en de gevolgen voor de gemeente Arnhem

Wat houdt het recreatiezoneringsplan in?

Steeds meer mensen genieten van de natuur op de Veluwe. Dit bezoek heeft echter ook een keerzijde waarbij het evenwicht tussen natuur en recreatie uit balans raakt. Zoneren is één van de voorgestelde maatregelen in het Beheerplan Natura 2000 Veluwe van de provincie Gelderland om de recreatiedruk te helpen geleiden en de natuurkwaliteit van de Veluwe op peil te houden of te herstellen. De provincie Gelderland speelt, samen met het Veluweop1, hier een regisserende rol in. Hierbij worden zones aangewezen voor verschillende vormen van gebruik. In sommige delen krijgen kwetsbare dieren en planten rust en ruimte, terwijl in andere gebieden meer ingezet wordt op recreatief gebruik. Zo wordt de natuur beschermd én kan iedereen ervan blijven genieten en recreëren.

Het zoneringsplan bestaat uit de zoneringskaart en een maatregelenprogramma. In het kort is de zonering een kaart waarop ingetekend staat wat het gewenste gebruik is. In een maatregelenprogramma hebben de terreineigenaren aangegeven welke maatregelen zij willen/gaan treffen om te voldoen aan het gewenste gebruik. De terreineigenaren kunnen een subsidie bij de provincie aanvragen om de maatregel (deels) mee te bekostigen.

Het zoneringsplan heeft daarnaast een doorwerking in het vergunningstelsel van de provincie Gelderland. Sommige activiteiten worden uitgesloten op plekken waar de natuur meer rust nodig heeft, of worden niet toegestaan tijdens het broedseizoen. Die activiteiten zijn daarentegen in zones die meer recreatie toestaan makkelijker te vergunnen. Dit is in lijn met de huidige werkwijze. Om hier een beter beeld van te krijgen vindt u onderaan deze bijlage een uitsnede van de toolbox. Hierin staat per zone wat de bedoeling per zone is; welk gebruik is wenselijk en hoe ziet de natuur in die zone eruit?

Nb. De kaart heeft alleen betrekking op de Natura-2000 gebieden. Voor Arnhem betekent dit dat de zonering grofweg begint ten noorden van de Schelmseweg.

Waarom is dit van belang?

Het belang van de recreatiezonering op de Veluwe komt voort uit de achteruitgang van de Veluwenatuur. De belangrijkste oorzaken van deze achteruitgang zijn stikstofdepositie, klimaatverandering en verstoring door recreatief gebruik. Dat leidt o.a. tot het afsterven van eikenbossen en het verdwijnen van bepaalde planten- en diersoorten. De recreatiezonering creëert een beter evenwicht in het recreatief gebruik van de Veluwe en het behoud van de kwetsbare natuur.

Wat betekent dit voor Arnhem?

Gemeenten zijn in dit proces van recreatiezonering intensief betrokken zowel vanuit de rol als terreineigenaar als vanuit publieke taken. Op verzoek van de provincie heeft Arnhem meegewerkt aan het opstellen van een zoneringskaart voor de gronden waar ze zelf eigenaar van is. Hierbij zien we dat het huidige gebruik en het wenselijke gebruik op veel plekken overeenkomt. Dit vraagt dus niet om extra maatregelen. Er zijn echter enkele plekken waarbij er wel extra maatregelen gewenst zijn. Bij het opstellen van deze maatregelen is het belangrijk dat de inwoners gehoord worden om zo meer draagvlak te creëren. Momenteel loopt er een participatietraject met bewoners van Schaarsbergen die hebben aangegeven graag mee te denken. Vanwege de huidige coronamaatregelen is dit traject vertraagd.

Daarnaast willen we de parkeerplaats op Koningsheide onder de Oranjekazerne verplaatsen naar de Deelenseweg. Een onderzoek naar de haalbaarheid in verband met Natura 2000 is door de provincie gestart. Daarna wordt met de betrokken stakeholders onderzocht of het wenselijk en haalbaar is om de parkeerplaats te verplaatsen, waarbij het aantal parkeerplaatsen wordt verkleind. Door de verplaatsing wordt gemotoriseerd verkeer aan de weg opgevangen en rijden ze niet over een lengte van een kilometer over een fietspad de natuur van Koningsheide in. Daarnaast ligt de huidige parkeerplaats ook in een smalle verbindingzone voor edelhert. Met de verplaatsing van de parkeerplaats naar een bredere zone met minder plekken, wordt de verbindingzone voor edelhert verbeterd. Opheffen van de parkeerplaats op deze locatie vermindert de verstoring voor het wild.

Zoneringskaart als bouwsteen in een groter bouwwerk

Er wordt naast deze zonering al volop gewerkt aan natuurherstel en het verbeteren van de balans tussen natuur en recreatie in Arnhem. Zo zetten we samen met onze (toeristische) partners in op de spreiding van bezoekers. Op basis van druktemonitors van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen en provincie Gelderland en de natuurwaarden zal er in 2022 een wandelnetwerk worden aangelegd en wordt met partners in de stad gewerkt aan een plan om Arnhem sterker te verbinden met de Veluwe. Als duurzame poort willen we bewoners en bezoekers verleiden meer gebruik te maken van schone vervoersopties en bieden we alternatieven voor te drukke locaties.

Ook wordt er gewerkt aan natuurherstel op de Veluwe. Door de hoge stikstofdepositie is de bodem verzuurd, waardoor het bodemleven is verstoord en de biodiversiteit is afgenomen. We zetten daarom in op het herstel van de bossen en andere natuur, waarbij we beginnen bij het verbeteren van de bodem en het bodemleven. Een onderzoek naar de bodemkwaliteit wordt in 2022 gestart, met als doel te weten hoe we de bodem moeten herstellen. Daarnaast zetten we samen met andere terreineigenaren en partners in op verbinden van gebieden, door hekwerken te verwijderen of te verlagen. Zodat de leefgebieden voor onder andere edelhert en ook de wolf worden vergroot.

Het zoneringsplan is een bouwsteen en zorgt voor momentum en fungeert als onderlegger om de natuur te versterken met een goede recreatieve structuur .

Bijlage 1

Zoneringskaart Arnhem

De verschillende zones zijn inmiddels op de concept zoneringskaart gepresenteerd. Deze kaart is digitaal te raadplegen via de volgende link: [Recreatiezoning Veluwe Concept \(arcgis.com\)](https://arcgis.com)

Voor Arnhem gelden de volgende zones:

Zone A: recreatiezone (donker oranje) Aanbod intensievere “groene” recreatie

→ In Arnhem: Papendal, ingang Hoge Veluwe en Mariëndaal, Motorcross, Warnsborn (deels).

Zone B: Recreatief medegebruik (licht oranje) Accent op natuur gerelateerde recreatie

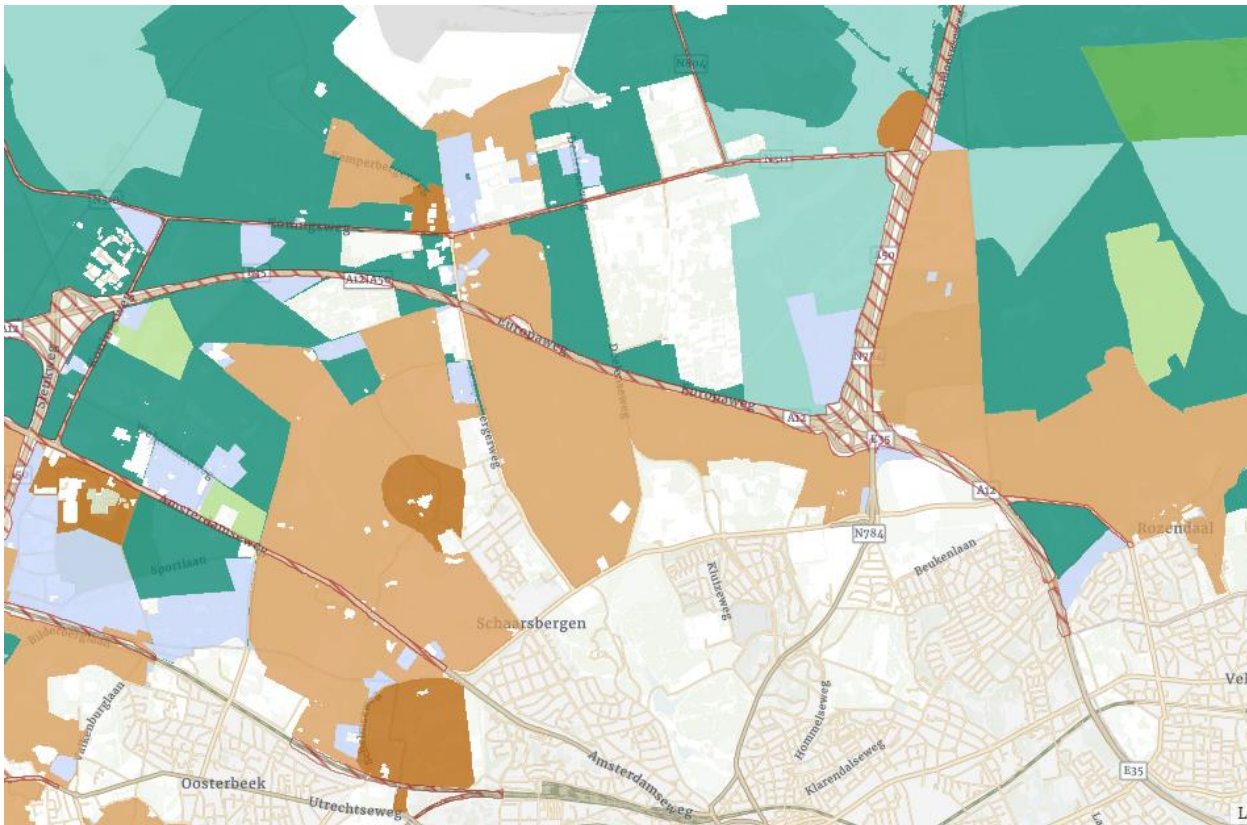
→ In Arnhem: Bos Schaarsbergen, Oerbos de Waterberg, Omgeving Papendal, Golfclub Rozendaal en Warnsborn (deels).

Zone C en C*: Rustig gebied met recreatief medegebruik (zeegroen, donker en licht) Ruimte voor natuurgerichte recreatie

→ In Arnhem: Alle andere gebieden

Zone D en D*: Afgesloten gebied t.b.v. fauna of kwetsbare vegetaties (appelgroen, donker en licht)

→ In Arnhem: klein gebied nabij de Koningsweg. Dit is particulier terrein.

Nb. De blauwe zones hebben geen zoning gekregen. Hier is geen informatie over bekend of de eigenaar heeft gekozen niet mee te doen aan de zoning. In de meeste gevallen zijn dit particuliere eigenaren.

Bijlage 1

Uitsnede toolbox recreatiezonering

(uit zoneringsplan prov. Gelderland)

	Zone A: Intensief recreatief gebruik	Zone B: Matig intensief recreatief medegebruik	Zone C: Rustig gebied met extensief recreatief medegebruik (verstoring- gevoelige soorten)	Zone C*: Rustig gebied met extensief recreatief medegebruik (zeer verstoring- gevoelige soorten)	Zone D: Rustig gebied geen/beperkt recreatief gebruik tijdens broedseizoen	Zone D*: Jaarrond afgesloten gebied
Karakteristiek	Poorten en ontvangst-locaties van de Veluwe met ruimte voor recreatieve activiteiten	Visitekaartje van de Veluwe. Overgangs-gebied van de recreatiezone naar de rustige Veluwe met matig intensief recreatief medegebruik	Natuur met rustige, extensieve recreatie. Stille, ruimte en natuur spelen hier de hoofdrol	Natuur met rustige, extensieve recreatie. Stille, ruimte en natuur spelen hier de hoofdrol	Afgesloten gebied tijdens de broedtijd	Jaarrond afgesloten gebied alleen toegankelijk onder begeleiding van de boswachter.
(N2000)-soorten	Algemene soorten als Grote bonte specht, Koolmees, Merel, Eekhoorn	Zwarte specht, Boomklever	Zwarte specht, Wespandief, Draaihal, Boomkruis, Hazelworm, Dalkruis	Roodborsttapuit, Boomleeuw, Nachtwaluw, Zandhagedis, Hazelworm, Klokjesgentiaan, Rendiermos	Zwarte specht, Wespandief, Draaihal, Boomkruis, Hazelworm, Dalkruis, Duinpieper, Tapuit, Boomleeuw, Nachtwaluw, Nachtwaluw, Zandhagedis, Hazelworm, Klokjesgentiaan, Rendiermos	Zie kolom hiernaast. In aanvulling daarop: Orchideeën, Beenbreek, Edelhert, Wild zwijn
Motief-groep recreatie	Gezelligheid, eropuit, beweging, sport, kinder-activiteiten.	Beweging, sport, natuur-beleving, interesse, eropuit	Natuurbeleving, interesse, volledig opgaan in de natuur	Natuurbeleving, interesse, volledig opgaan in de natuur	Natuurbeleving	Natuurkennis en daaraan gerelateerde natuurbeleving
Typen recreatie	Wandelen, fietsen, paardrijden, ATB, hardlopen	Wandelen, fietsen, paardrijden, ATB, hardlopen	Wandelen, fietsen, paardrijden, ATB op gemarkeerde routes	Wandelen, fietsen, paardrijden, ATB op gemarkeerde routes	(Wandel) excursie met de boswachter	(Wandel) excursie met de boswachter
Faciliteiten	TOP/ Transferium/ P-Veluwe, speelbos, kabouter-paden, uitkijktorens, bezoekers-centra, zoekgebied voor hondenloop, startpunt routes en ATB-tracks.	P-Veluwe, parkeerplaats, ATB-routes, wandel, fiets- en ruiterroutes, zoekgebied voor hondenloop.	Wandel, fiets- en ruiterroutes. Nog nader bepalen hoe het ATB gebruik geleid kan worden	Wandel, fiets- en ruiterroutes. Nog nader bepalen hoe het ATB gebruik geleid kan worden	geen	geen
Maaswijdte paden	nvt	> 5 ha	> 25 ha Op cultuur-historische landgoederen en kleinschalige natuur-terreinen wordt hiervan afgeweken	> 50 ha + 50% van omtrek zonder pad. Op cultuur-historische landgoederen en kleinschalige natuur-terreinen wordt hiervan afgeweken	100 ha	nvt
Activiteiten/ Evenementen	Ruimte voor onge-motoriseerde (sport)-activiteiten, en kleinschalige evenementen	Ruimte voor onge-motoriseerde (sport)-activiteiten	Alleen beperkt ruimte voor onge-motoriseerde (sport)-activiteiten buiten het broedseizoen	Alleen beperkt ruimte voor onge-motoriseerde (sport)-activiteiten buiten het broedseizoen	Excursies onder begeleiding. Ruimte voor onge-motoriseerde (sport)-activiteiten buiten het broedseizoen	Excursies onder begeleiding.